

BEŞİNCİ ÜNİTE-İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA-TYT SORULARI

A. II. DÜNYA SAVAŞI (1939-1945)

1. II. Dünya Savaşının Sebepleri

1. I. Dünya Savaşı'nın sonunda İttifak Devletleri grubu yenilmiş ve ağır koşullar içeren antlaşmalar yapmak zorunda bırakılmışlardı. İttifak Devletleri grubunun başını çeken Almanya 1919'da imzaladığı Versay Antlaşması'nın haksız maddeler içerdiğini ve yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyordu. Versay Antlaşması'nın ağır ekonomik şartları nedeniyle 1920'lerde büyük ekonomik problemler yaşayan Almanya'da 1933'te Adolf Hitler önderliğindeki Naziler iktidara geldi. Hitler, Versay Antlaşması'nı ortadan kaldırmaya çalışarak hızla ülkesinin silahlı kuvvetlerini güçlendirmeye başladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasında Birinci Dünya Savaşının etkileri vardır.
- B) Almanya Versay Antlaşmasından memnun değildir.
- C) Almanya ekonomik problemler yaşamaktadır.
- D) Almanya Fransa ilişkileri düzelmiştir.
- E) Almanya askeri hazırlık yapmaktadır.

2. Almanya ve İtalya'nın saldırgan politikası karşısında Milletler Cemiyeti barışı korumak ve anlaşmazlıkları diplomasiyle çözmek konusunda yetersiz kaldı. Milletler Cemiyeti 1931'de Japonya'nın, Çin'in Mançurya bölgesini ve İtalya'nın, Etiyopya'yı işgal etmesini önleyemedi. Milletler Cemiyetinin zayıflığından faydalanan Hitler, 1936'da Almanya'nın Ren Irmağı'nın batısında kalan topraklarına askerî birliklerini gönderdi.

Buna göre;

- I. Almanya ve İtalya tehdidi söz konusudur.
- II. Milletler Cemiyeti barışı koruyamamıştır.
- III. Uzak Doğu'da yayılmacı devletler vardır.
- IV. İtalya Kuzey Afrika'da siyasi gücünü artırmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız IV
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve IV
- E) I, II, III ve IV

3. Mevcut sınırlarını genişletmek isteyen Almanya, İtalya ve Japonya, 1937’de Berlin-Roma-Tokyo Mihveri diye adlandırılan bir ittifak kurdu. Bu ülkeler Mihver Devletler olarak adlandırıldı. 1938’de Almanya, Avusturya ile birleştiğini ilan ederek bu ülkeyi ilhak etti. Daha sonra Çekoslovakya’da Alman asıllıların çoğunlukta olduğu Südet bölgesi üzerinde hakkı olduğunu ileri sürdü. İngiltere ve Fransa, bu konuda bir cephe oluşturamadı ve bölge Almanya’ya bırakıldı. 1939’da Çekoslovakya tamamen Almanya’nın işgali altına girdi. İtalya da aynı yıl Arnavutluk’u işgal etti.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Almanya Asya ve Avrupa’da yayılmacı bir politika izlemektedir.
- B) Almanya sınırlarını genişletmiştir.
- C) Avusturya Almanya ile ittifak yapmıştır.
- D) İtalya ilk ittifakı Japonya ile oluşturmuştur.
- E) Almanlara karşı yeni bir cephe oluşturulmuştur.

4. Almanya, SSCB ile anlaşarak bu devletle Baltık bölgesini ve Polonya’yı paylaştı. İngiltere, Alman saldırısına karşı Polonya ile bir ittifak antlaşması yaptı. İngiltere ve Fransa SSCB ile ilişkilerini de kesti. Almanya’nın 1 Eylül 1939’da Polonya’ya saldırması üzerine II. Dünya Savaşı başladı.

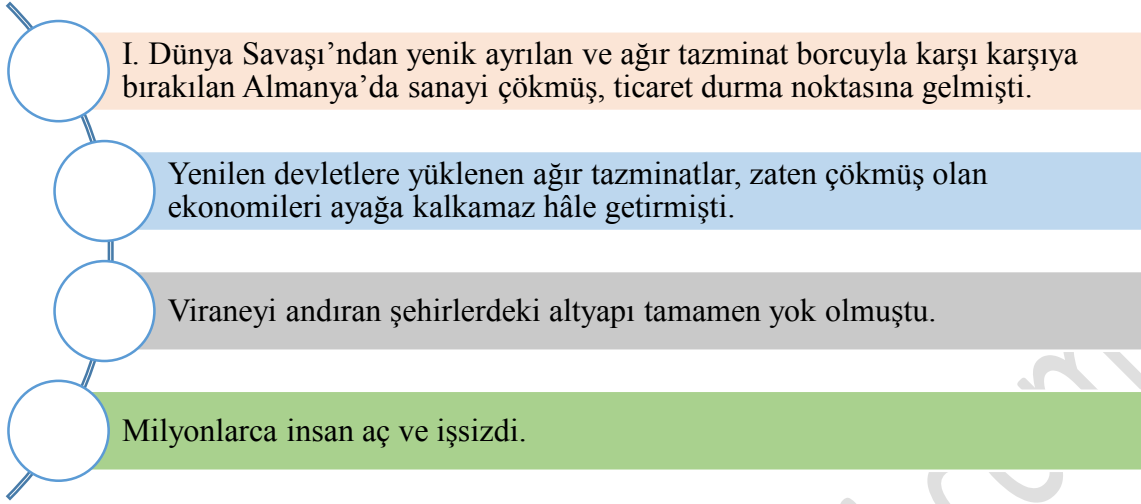
Buna göre;

- I. Polonya paylaşılmıştır.
- II. Almanya doğruya doğru genişlemiştir.
- III. Avrupa’da siyasi ilişkilerde değişiklikler yaşanmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ağır antlaşmalar yenilen devletlerde ağır ekonomik zorluklara yol açmıştır.
- B) Almanya'dan göçler yaşanmıştır.
- C) Yenilen devletlere ağır tazminatlar yüklenmiştir.
- D) Açlık ve işsizlik artmıştır.
- E) Almanya tazminat borcuyla karşı karşıyadır.

6. Atatürk 1932'de "Versailles (Versay) Antlaşması I. Dünya Savaşı'nın nedenlerinden hiçbirini yok edemediği gibi, aksine düşman devletler arasındaki uçurumu büsbütün derinleştirmiştir. Çünkü yenen devletler, yenilenlere barış şartlarını zorla kabul ettirirken sadece düşmanlık duygularından beslenmişlerdir. Böylelikle bugün, içinde yaşadığımız barış dönemi sadece ateşkesten ibaret kalmıştır." demiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal Almanya ile yeni bir barıştan yanadır.
- B) Mustafa Kemal yenilen devletlere zorla imzalattırılan antlaşmaların sorun iptalini istemektedir.
- C) Mustafa Kemal Avrupa'da örtülü bir mücadelenin yaşandığını düşünmektedir.
- D) Almanya'da Hitler yönetimi başlamıştır.
- E) Yenenler yenilenlere dostane davranmıştır.

2. II. Dünya Savaşının Yayılması

7. Almanya'nın 1 Eylül 1939'da Polonya'ya saldırması üzerine II. Dünya Savaşı başladı. Almanya'nın Polonya'ya saldırmasıyla İngiltere ile Fransa 3 Eylül'de Almanya'ya savaş ilan etti. Ancak Polonya'ya yardım edemediler. SSCB de doğudan Polonya topraklarına girdi. Böylece Polonya teslim oldu. Daha sonra SSCB, Baltık ülkeleri Estonya, Letonya ve Litvanya'yı işgal etti. Savaş kısa sürede yayılırken çok sayıda ülke savaşa dahil oldu.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Almanya Polonya'yı işgal etmiştir.
- B) İngiltere Almanya'ya karşı savaşa girmiştir.
- C) Rusya Almanya'nın yanında savaşa girmiştir.
- D) SSCB Baltık ülkelerini işgal etmiştir.
- E) İkinci Dünya Savaşı başlamıştır.

8. Almanya 1940'ta Norveç ve Danimarka'yı ele geçirdi. Daha sonra Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'u işgal etti. Yardıma gelen İngiliz ve Fransız orduları püskürtüldü. Fransa'ya giren Alman ordusu Paris'i ele geçirdi ve 22 Haziran 1940'ta Fransızlar ateşkes antlaşmasını imzaladılar. Yapılan antlaşmayla Almanya işgali dışında kalan Fransa topraklarında Almanya'nın kontrolünde Vichy (Vişi) Hükûmeti kuruldu.

Buna göre;

- I. Almanya Kuzey yönünde yayılmaktadır.
- II. Almanya batı yönünde yayılmaktadır.
- III. Alman-Fransız savaşı sona ermiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Fransa'yı mağlup eden Hitler İngiltere'ye karşı hava saldırısı başlattı. Çok sayıda sivilin öldüğü bu saldırılara rağmen Almanya, İngiltere'nin teslim olmasını sağlayamadı. İngiltere'yi mağlup edemeyen Hitler doğuya yöneldi ve SSCB'ye saldırmaya karar verdi. Öncelikle Balkanlara yönelerek Romanya ve Bulgaristan ile ittifak yaptı, Yugoslavya'yı ele geçirdi.

Buna göre;

I. Hitler SSCB saldırısı öncesi müttefik aramaktadır.

II. Hitler İngiltere'yle savaş halindedir.

III. Hitler, Yugoslavya ile ittifak halindedir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

10. 22 Haziran 1941'de SSCB'ye "Barbarossa" adı verilen saldırı harekâtı başladı. Almanlar sonbaharda Leningrad kentine, Aralık ayında da Moskova'ya kadar ilerlediler. Ancak kış şartlarının ağırlaşmasıyla Almanların ilerleyişi durdu. Almanların kuşattığı şehirlerden biri de Stalingrad idi. Alman ordusunun yoğun saldırısına rağmen kent başarıyla savunuldu. SSCB ordusu kış bastırınca karşı saldırıya geçerek Alman ordusunu mağlup etti. Daha sonra ilerleyerek 1944'te Polonya'ya ve Romanya'ya girdi.

Buna göre;

I. Almanya SSCB'ye saldırmıştır.

II. Kış şartları Almanları zorlamıştır.

III. Almanlar Ruslar karşısında yenilgiye uğramıştır.

IV. Ruslar Balkanlarda etkilerini artırmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız IV

B) I ve II

C) II ve IV

D) I, II ve IV

E) I, II, III ve IV

11. 7 Aralık 1941’de Japon uçak filosu "Hawaii (Havai) Adaları"ndaki Pearl Harbor (Pörl Harbır) limanında bulunan ABD donanmasına saldırdı. Uzak Doğu’da birçok yeri işgal eden Japonya’ya karşı ABD’nin petrol ambargosu uygulaması bu saldırının başlıca sebebiydi. Pearl Harbor Baskını üzerine savaşta İngiltere’ye maddi olarak büyük destek veren ABD, Mihver Devletler grubuna savaş ilan etti. ABD ve Japonya arasında Uzak Doğu’da şiddetli bir savaş başladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş Uzakdoğu’ya sıçramıştır.
- B) ABD savaşa dahil olmuştur.
- C) Japonya Uzak Doğu’da yayılcı bir politika izlemiştir.
- D) ABD ve SSCB ittifak halindedir.
- E) ABD Japonya’ya petrol ambargosu uygulamıştır.

12. II. Dünya Savaşı’nın bir önemli cephesi de Kuzey Afrika’ydı. İngiltere’nin kontrolündeki Süveyş Kanalı’nı ele geçirmek amacıyla İtalya ve Almanya, Kuzey Afrika’ya bir harekât başlattı. Mihver Devletler için başta harekât olumlu gelişse de 1943’te İngiliz ve Amerikan birlikleri üstünlüğü ele geçirerek Alman ve İtalyan güçlerini Afrika’dan çıkardılar. ABD ve İngiltere’nin başını çektiği Müttefik Devletler, Akdeniz üzerinden İtalya’ya saldırdılar. İtalya Almanya’nın desteğine rağmen yenilerek teslim oldu.

Buna göre;

- I. Kuzey Afrika’da İngiltere ve Almanya karşı karşıya gelmiştir.
- II. Süveyş Kanalı Almanya ve İtalya’nın hedefindedir.
- III. İtalya teslim olmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. ABD ordusu, Avusturya'ya doğru ilerlerken SSCB ordusu Romanya ve Bulgaristan'ı aldı. Almanlar bu ilerlemeyi durduramayarak geri çekildi. 6 Haziran 1944'te Müttefik Devletler Alman işgali altındaki Fransa'nın Normandiya kıyılarına büyük bir çıkarma gerçekleştirdi. Almanlar burada çok güçlü bir savunma hattı oluşturdıkları için müttefik güçlerin çıkarması büyük bir sürpriz oldu. Müttefik güçler, büyük kayıplara rağmen başarılı olarak önce Fransa'yı işgalden kurtardılar; ardından Almanya'ya doğru ilerlemeye başladılar.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) ABD ordusu Kuzey Afrika'da savaşmıştır.
- B) SSCB Balkanları hedeflemektedir.
- C) Müttefikler Almanya'ya çıkarma yapmışlardır.
- D) Almanlar barış önermişlerdir.
- E) Ruslar Almanya'ya girmiştir.

14. 1945 yılı başlarında, Almanya'nın uzun süre savaşamayacağı ortaya çıkmıştı. Müttefik liderler, ABD Başkanı Franklin Roosevelt (Franklin Ruzvelt), İngiltere Başbakanı Winston Churchill (Vinston Çörçil) ile SSCB'nin lideri Josef Stalin (Jozif Stalin) Kırım'daki Yalta kentinde toplandılar ve Almanya'nın koşulsuz olarak teslim alınması konusunda anlaştılar. Ayrıca savaş sonrası Avrupa'ya ilişkin planlar da yaptılar. Doğudan SSCB, batıdan da ABD güçlerinin başını çektiği Müttefik Devletlerin güçleri tarafından kuşatılan Almanya 7 Mayıs 1945 tarihinde kayıtsız şartsız teslim olduğu antlaşmayı imzaladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Savaşı sonucu ortaya çıkmaya başlamıştır.
- B) Savaşta İngiltere etkin bir devlettir.
- C) Rusya savaşta etkin bir devlettir.
- D) II. Dünya Savaşı sona ermiştir.
- E) ABD Avrupa politikasına katılmıştır.

15. Avrupa’da savaşın sona ermesinin ardından ABD, Japonların direnişini kırmak ve II. Dünya Savaşı’nı sona erdirmek gerekçesiyle 6 Ağustos 1945’te Hiroşima ve 9 Ağustos’ta Nagazaki’ye atom bombası attı. Bu bombalar on binlerce sivilin ölümüne ve yaralanmasına yol açtı. Atom bombasının yol açtığı radyasyon etkisi yıllarca devam etti, radyasyon yüzünden engelli çocuklar doğdu. Atom bombalarının kullanılmasından sonra Japonya 14 Ağustos 1945’te kayıtsız şartsız teslim oldu, 2 Eylül 1945’te ateşkes antlaşmasını imzaladı ve II. Dünya Savaşı sona erdi.

Buna göre;

I. Japonya’nın teslim olmasında nükleer silahların etkisi olmuştur.

II. İlk teslim olan devlet Japonya’dır.

III. Uzak Doğu’da ABD Japonya savaşı yaşanmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

16. II. Dünya Savaşı Müttefik Devletlerin galibiyetiyle sonuçlandı. ABD’nin savaşa girmesiyle önce İtalya Müttefik Devletler tarafından teslim alındı. Ardından Fransa Almanya’nın işgalinden kurtarıldı. Sonunda doğudan ve batıdan sıkıştırılan Almanya da teslim oldu. Direnmeye devam eden Japonya’ya Amerikan uçakları iki kez atom bombası attı. Bunun üzerine Japonya’da teslim oldu. (14 Ağustos 1945)

Buna göre;

I. Uzakdoğu’da savaş bir süre daha devam etmiştir.

II. ABD doğudan Almanya’yı kuşatmıştır.

III. ABD savaşın gidişatını değiştirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

17. Direnmeye devam eden Japonya'ya Amerikan uçakları iki kez atom bombası attı. Japonya'nın Hiroşima (6 Ağustos) ve Nagazaki (9 Ağustos) şehirleri atom bombalarıyla yerle bir edildi. Yüz binlerce sivil insan hayatını kaybetti. Bir o kadarı sakat kaldı. Bu facia karşısında Japon Hükûmeti teslim olmaktan başka çare bulamadı (14 Ağustos 1945). Japonya'nın teslim olmasıyla 60 milyondan fazla insanın ölümüne neden olan II. Dünya Savaşı sona erdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Uzakdoğu'da savaşın gidişatını nükleer silahlar belirlemiştir.
- B) ABD Uzakdoğu savaşını nükleer silahla sonlandırmıştır.
- C) Japonya'nın teslimi ile İkinci Dünya Savaşı sona erdi.
- D) Nükleer saldırılarda 60 milyon insan hayatını kaybetmiştir.
- E) Yüzbinlerce insan nükleer silahlarla öldürülmüştür.

18. II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru dünyadaki demokratik yönetimleri güçlendirmeye ve yaygınlaştırmaya yönelik uluslararası politikalar hız kazanmıştır. Almanya ve İtalya'da görülen totaliter (baskıcı) rejimlerin uyguladığı yayılmacı politikalar dünyayı büyük bir savaşa sürüklemiştir. Bu tehlikenin bir daha yaşanmaması için demokratik yönetimlerin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasının gerekliliği anlaşılmıştır. Bu gerekliliğin farkında olan Türkiye, daha savaş bitmeden çok partili siyasi hayata geçileceğine ve demokratik yapının güçlendirileceğine dair müttefiklerine taahhütte bulunmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye savaş bitmeden çok partili hayata geçmiştir.
- B) Demokratik yönetimleri güçlendirmeye dönük politikalar önem kazanmıştır.
- C) Müttefiklerin baskısı ile Türkiye çok partili döneme hazırlık yapmıştır.
- D) Totaliter rejimler yayılmacı politikalar izlemiştir.
- E) İtalya ve Almanya'da totaliter rejimler kurulmuştur.

3. Birleşmiş Milletler Teşkilatının Kurulması (24 Ekim 1945)

19. II. Dünya Savaşı devam ederken ABD Başkanı Roosevelt ve İngiltere Başbakanı Churchill tarafından hazırlanan Atlantik Bildirisi'nde "her ülkenin kendi sınırları içinde güvenlikte olacağı ve kendi sınırları içindeki ülke insanların korku ve yokluktan uzak yaşayacağı" bir barışın yerleşmesi çağrısı yapılmıştı (14 Ağustos 1941). Bu amaçla 1 Ocak 1942'de 26 devlet, "Birleşmiş Milletler Bildirgesi" başlıklı bir belgeyle bu ilkeleri onayladıklarını bildirdiler. Birleşmiş Milletler Antlaşması'nı hazırlamak üzere 1945'te, 51 ülke temsilcisi San Francisco'da (San Fransisko) düzenlenen Birleşmiş Milletler Uluslararası Konferansı'nda bir araya geldi.

Buna göre;

I. Savaş devam ederken yeni barış örgütü için çalışmalar başlamıştır.

II. Atlantik bilgesinde Birleşmiş Milletlerin ilk adımı atılmıştır.

III. Birleşmiş Milletler 1945'te kurulmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

20. Birleşmiş Milletler, Çin, Fransa, SSCB, İngiltere, ABD ve Türkiye dâhil olmak üzere diğer kurucu üyelerin Antlaşmayı onaylamasıyla 24 Ekim 1945'te resmen kuruldu. Birleşmiş Milletlerin Antlaşmada ilan edilen başlıca amaçları şunlardır:

- Savaşları ve barışa yönelik tehditleri önlemek
- Ülkeler arasında dostane ilişkiler kurmak
- Uluslararası ekonomik ve sosyal iş birliğini sağlamak

Buna göre;

I. Türkiye Birleşmiş Milletler kurucu üyesidir.

II. Birleşmiş Milletler 1945'te kurulmuştur.

III. Milletler Cemiyeti lağvedilmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

21. Günümüzde dünya üzerindeki hemen her ülkenin üyesi olduğu Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruluş amaçları doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. En önemli amacı, meydana gelebilecek savaşların önüne geçmek olan Birleşmiş Milletler, dünyayı tehdit eden ekolojik, ekonomik, sosyal ve sağlık gibi alanlardaki birçok soruna karşı kendi bünyesinde oluşturduğu çeşitli kuruluşlarla faaliyet yürütmektedir. Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Uluslararası Para Fonu (IMF) bu kuruluşlardan bazılarıdır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Savaşları önlemek Birleşmiş Milletlerin en temel amacıdır.
- B) Birleşmiş Milletler savaşları önleme konusunda başarılıdır.
- C) Birleşmiş Milletler tarım konusunda da çalışmaktadır.
- D) Birleşmiş Milletlerin üye ülke sayısı fazladır.
- E) Birleşmiş Milletler ekonomik konularla ilgilenmektedir.

B. II. Dünya Savaşında Türkiye

1. II. Dünya Savaşında Türkiye'nin İzlediği Dış Siyaset

1. 1939 yılında savaş başladığında Türkiye savaşa girmemek için olağanüstü bir gayret gösterdi. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Hükûmet, denge politikası yürüterek Mihver ve Müttefik gruplarını doğrudan karşısına almamaya gayret gösterdi. Ancak jeopolitik konumundan dolayı her iki taraf da Türkiye'yi kendi yanında savaşa çekebilmek için baskılar yaptı. Müttefik Devletler, Almanya'ya karşı, Balkanlardan açılacak cephe için Türk hava sahasını kullanmak istediler. Türkiye kendi menfaatlerine uygun bulmadığı için bu talebi geri çevirdi.

Buna göre;

- I. Türkiye İkinci Dünya Savaşı sırasında denge siyaseti izlemiştir.
- II. İsmet İnönü barış yanlısıdır.
- III. Jeopolitik konumu Türkiye'yi savaşan devletler nezdinde arayışa etmiştir.
- IV. Almanya bir müttefik devletidir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız IV
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

2. Türkiye, Avrupa'da 1930'larda başlayan gruplaşmalar ve savaş tehlikesi karşısında bölgesel ittifaklarla güvenliğini sağlamaya çalışmıştı. Yeni bir savaşın yaklaştığını gören Atatürk, Türkiye'nin güvenliği ve bölgesel barışın devamı için komşu ülkelerle ilişkileri geliştirmeye büyük önem vermişti. Balkan Antantı ve Sadabat Paktı gibi ittifaklar kurularak sınırlar güvence altına alınmıştı. Milletler Cemiyetine üye olan Türkiye, Fransa ve İngiltere ile de ilişkilerini geliştirmeye başlamıştı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye Avrupa ülkelerinin desteğini almıştır.
- B) Türkiye ülke güvenliğini sağlamaya çalışmıştır.
- C) Kuzeyden Rus tehdidi söz konusudur.
- D) Türkiye uluslararası örgütlere mesafelidir.
- E) Milletler Cemiyetine İngiltere ve Fransa hakimdir.

3. II. Dünya Savaşı'nın başlamasından sonra Mihver ve Müttefik Devletler grupları Türkiye'yi stratejik konumu nedeniyle kendi yanlarına çekmeye çalıştı. Türkiye Müttefik devletler grubu ile daha yakın ilişkiler kursa da her iki taraf arasında denge siyaseti izleyerek II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar savaş dışında kaldı.

Buna göre;

- I. Türkiye denge siyaseti izlemiştir.
- II. Müttefikler devletler grubu ile Türkiye ilişkileri iyidir.
- III. Türkiye Avrupa cephesinde savaşmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Türkiye, İtalya'nın Arnavutluk'u işgali ve On İki Ada'yı silahlandırması üzerine II. Dünya Savaşı öncesinde İngiltere, Fransa ve SSCB ile bir ittifak antlaşması yapmak istedi. Ancak Türkiye, SSCB'nin Boğazlar bölgesinde üs istemesi ve Almanya ile antlaşma imzalaması üzerine SSCB'den uzaklaştı. Bunun üzerine Türkiye, savaş başladıktan kısa süre sonra Fransa ve İngiltere ile 19 Ekim 1939'da Türk-Fransız-İngiliz Karşılıklı Yardım Antlaşması (Ankara Antlaşması) imzaladı. Böylece Akdeniz'de savaşa yol açabilecek bir saldırı olduğunda Türkiye, İngiltere ve Fransa ile iş birliği yapacaktı; bu devletler Türk ordusuna silah ve malzeme yardımı sağlayacaklardı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İtalya Türkiye için tehdit oluşturmuştur.
- B) SSCB'nin Boğazlar üzerinde hakimiyet düşüncesi vardır.
- C) Türkiye İngilizlerle antlaşma imzalamıştır.
- D) SSCB Almanya ile birlikte savaşa girmiştir.
- E) Türkiye batılı devletlerden askeri destek almak istemektedir.

5. İtalya 1940'ta İngiltere ve Fransa'ya savaş ilan etti. Türk-Fransız-İngiliz Karşılıklı Yardım Antlaşması gereği Türkiye'nin savaşa girmesi söz konusu oldu. Fakat Türkiye antlaşma gereği ordusu için yapılması vaat edilen malzemelerin verilmediğini belirterek savaşa girmedi. Almanya'nın 1941'de Yunanistan'ı işgali ve Bulgaristan'ın Mihver Devletlere katılmasıyla savaş tehlikesi Türkiye sınırına dayandı. Türk ordusu savunma önlemlerini arttırdı. Ancak Almanya, Türkiye'nin Müttefik Devletler ile yakınlaşmasını önlemek için ülkemize saldırmayacağını taahhüt etti ve iki devlet arasında 18 Haziran 1941'de "Türk-Alman Saldırmazlık Paketi" imzalandı.

Buna göre;

- I. Türkiye kendisini askeri teçhizat bakımından yetersiz görmektedir.
- II. Türkiye savaşa girme konusunda isteksizdir.
- III. Almanya ile antlaşma imzalanmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Bu antlaşmanın ardından Alman ordusu SSCB'ye karşı saldırıya geçti. Böylece Türkiye rahat bir nefes alarak savaşın topraklarına sıçraması tehlikesinden kurtuldu. 1942'de Alman ilerleyişinin Stalingrad'ta durdurulması ve Mihver Devletlerin Kuzey Afrika'da yenilmesi üzerine Müttefik Devletlerin Türkiye'nin savaşa girmesi yönündeki beklentileri arttı. İngiltere Başbakanı Winston Churchill, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ile görüşmek için 30 Ocak 1943'te Adana'ya geldi. Winston Churchill Türkiye'nin altı ay içinde Müttefik Devletler yanında savaşa girmesini isterken İsmet İnönü, Türk ordusunun ihtiyaçları olduğunu ve hazırlıkların zaman alacağını belirtti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Alman ordusu Moskova önlerine ulaşmıştır.
- B) Kuzey Afrika'da Almanya etkili olmuştur.
- C) Müttefikler Türkiye'nin savaşa girmesi için baskı yapmaktadır.
- D) Türk ordusu Müttefiklerden yeterli askeri yardımı almıştır.
- E) Türk ordusu boğazlarda güvenlik tedbirlerini artırmıştır.

7. Türkiye'nin askerî malzeme ihtiyacı tam anlamıyla karşılanmamışken 1943 yılı sonlarında Türkiye'nin savaşa girmesi için baskılar yeniden arttı. ABD Başkanı Franklin Roosevelt ve Winston Churchill, İsmet İnönü'yü Mısır'ın başkenti Kahire'ye davet ettiler. 4-6 Aralık 1943'te gerçekleşen Kahire görüşmelerinde İsmet İnönü, Türkiye'nin talep ettiği askerî malzemelerin sağlanması durumunda savaşa katılmayı kabul etti. Ancak Türkiye'nin beklentilerini karşılayacak bir askerî yardım yapılmadı ve Türkiye savaş dışı kalmayı sürdürdü.

Buna göre;

- I. Türkiye yeterli askeri yardıma rağmen savaşa girmemiştir.
- II. Türkiye savaş dışı kalmayı tercih etmiştir.
- III. Müttefikler askeri yardım yapmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. 4-11 Şubat 1945'te toplanan Yalta Konferansı'nda Müttefik Devletler Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmeyen devletlerin Birleşmiş Milletler teşkilatına üye olamayacağını bildirdiler. Türkiye, savaş sonrasında dünya siyasetinde söz sahibi olabilmek ve San Francisco Konferansı'na katılıp Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurucu üyelerinden olabilmek için 23 Şubat 1945'te Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti. Ancak bu karar, Almanya'nın teslim olmak üzere olduğu bir dönemde yalnızca kâğıt üzerinde bir savaş kararıydı ve herhangi bir silahlı çatışmaya katılmayı gerektirmiyordu. Bu karar Türkiye'nin Birleşmiş Milletlere üye olmasını sağladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye resmi olarak İkinci Dünya Savaşı'na katılmıştır.
- B) Türkiye Milletler Cemiyetine kurucu üye olarak katılmıştır.
- C) Birleşmiş Milletlere üye olmak için şart getirilmiştir.
- D) Türkiye San Francisco konferansına katılmayı istemektedir.
- E) Türk askeri kuvvetleri Uzak Doğu'da savaşa girmiştir.

2. Savaşın Türkiye'ye Etkileri

9. II. Dünya Savaşı, Türkiye'yi özellikle ekonomik ve toplumsal alanlarda olumsuz etkiledi. Savaşın başlaması üzerine ülke kaynaklarının önemli bir bölümü savunma harcamalarına ayrıldı. Sanayi, tarım ve hizmet sektöründe çalışan bir milyondan fazla gencin askere alınması nedeniyle iş gücünün azalması üretimin de azalmasına neden oldu. Bu nedenle İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı uygulanamadı ve ekonomik planlar ile yatırımlar ertelendi. 1940'tan itibaren ekonomi küçüldü. Savaş nedeniyle birçok ürün ihraç edilemediği gibi fabrikaların ihtiyaç duyduğu ham madde de ithal edilemediği için üretim azaldı.

Buna göre;

- I. Savaş Türkiye ekonomisini etkilemiştir.
- II. Savaş döneminde üretim düşmüştür.
- III. İkinci Beş Yıllık Sanayi planı uygulanamamıştır.
- IV. İthalat artmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

10. Halkın büyük kısmı tarımla uğraştığı için tarım sektöründe ekonomik kayıp daha büyük oldu. Genç nüfusun silahaltına alınması sonucu arazilerin önemli bir bölümü boş kaldı. Bu nedenle tarımsal üretim geriledi. Tarım ürünlerinin önemli bölümü silahaltına alınan askerler için ayrıldı. Üretimin azalması nedeniyle temel ihtiyaç maddelerinin birçoğu piyasada bulunamaz hâle geldi. Bu ürünlere olan talep, fiyatları arttırdığı gibi stokçuluğu ve karaborsacılığı da arttırdı.

Buna göre;

- I. Türk ekonomisi tarım ağırlıklıdır.
- II. Temel ihtiyaç maddeleri sıkıntısı yaşanmamıştır.
- III. Tarım sektöründen askere alımlar olmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

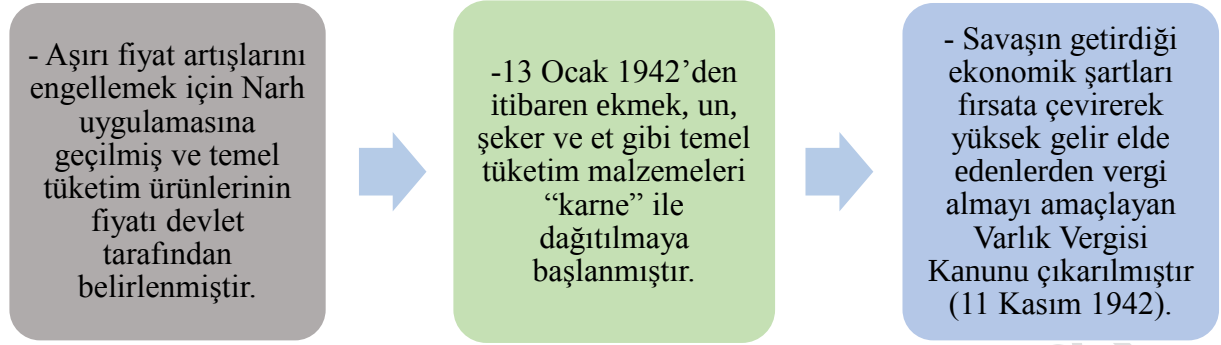
- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

11. TBMM; enflasyonu önlemek, stokçuluk ve karaborsayla mücadele için 18 Ocak 1940'ta Millî Korunma Kanunu'nu kabul etti ve hükûmet narh uygulamasına geçerek temel tüketim ürünlerinin fiyatını kendisi belirlemeye başladı. Bu kanuna göre çiftçiler tahıl ürünlerini belirli bir tutar karşılığında Toprak Mahsulleri Ofisine satmak zorundaydılar. Ancak hükûmetin belirlediği fiyatların düşük olması nedeniyle çiftçiler zor durumda kaldı ve özellikle bazı büyük arazi sahipleri tarım ürünlerini kanuna aykırı olarak el altından daha yüksek fiyatlara satmaya başladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda İkinci Dünya Savaşı şartları için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye ekonomik tedbirler almıştır.
- B) Karaborsayla mücadele için kanun çıkarılmıştır.
- C) Batılı devletlerden ekonomik destek almıştır.
- D) Çiftçiler üretimine kontrol getirilmiştir.
- E) Yasalara uymayan arazi sahipleri olmuştur.

12.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Türkiye Cumhuriyeti'nin aldığı yukarıdaki tedbirler için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye savaşın etkilerini hafif atlatmıştır.
- B) Türkiye serbest piyasa ekonomine bağlı kalmıştır.
- C) Türkiye savaşın getirdiği olumsuzluklar karşısında tedbirler almıştır.
- D) Savaşın başından itibaren temel tüketim maddeleri karne ile verilmiştir.
- E) Türkiye Devleti dış kredi kullanmıştır.

C. II. DÜNYA SAVAŞININ SONUÇLARI

1. Atlantik Bildirisi (14 Ağustos 1941)

13. II. Dünya Savaşı tüm şiddetiyle devam ederken 9 Ağustos 1941'de İngiltere Başbakanı Winston Churchill ile ABD Başkanı Franklin Roosevelt Kanada açıklarında bir savaş gemisinde bir araya geldiler. Henüz ABD'nin savaşa girmediği bu dönemde iki lider 14 Ağustos 1941'de ortak bir bildiri yayınladılar. Atlantik Bildirisi olarak adlandırılan bu bildiri ile ABD'nin tarafsızlık politikasını terk ettiği açıkça ortaya çıkmıştır. Bu bildiride yer alan maddeler daha sonra Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın içine de alındı.

Buna göre;

- I. ABD tarafsızlık politikasını terk etmiştir.
- II. Atlantik bildirisi Birleşmiş Milletler teşkilatı için önemlidir.
- III. Atlantik bildirisinden hemen sonra ABD savaşa girmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

14. ABD ve İngiltere'nin imzaladığı Atlantik Bildirisinde özetle şunlar öngörülüyordu:

- Savaşın sonra toprak kazanılmayacak.
- Halkların onayı alınmadan toprak değişikliği yapılmayacak.
- Milletler kendi geleceklerini kendileri tayin edebilecek (Self-determinasyon).
- Uluslararası mecrada iş birliği gerçekleştirilip geliştirilecek.
- Temel ham maddelerden eşit biçimde faydalanılacak.
- İnsanlar korkudan ve açlıktan kurtarılacak.
- Açık denizlerde ticaret serbestliği gerçekleştirilecek.
- Mihver Devletler silahtan arındırılıp savaşın sonra da topyekûn silahsızlanmaya gidilecek.

Buna göre;

- ABD ve İngiltere kurmak istedikleri yeni dünya düzeninin esaslarını belirlediler
- Mihver Devletlere karşı dünya kamuoyunun desteğini elde etmeyi amaçladılar.
- Bağımsız yeni devletler istenmektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- Yalnız I
- I ve II
- I ve III
- II ve III
- I, II ve III

2. Yalta Konferansı (4-11 Şubat 1945)

15. 1945 yılında savaşın sonu, Müttefik Devletler lehine belli olmaya başlamıştı. Müttefik Devletler (İngiltere-ABD-SSCB) düzenledikleri Yalta Konferansı'nda (4-11 Şubat 1945) "Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmeyen devletlerin kurulacak olan uluslararası teşkilata üye kabul edilmeyeceğini" duyurdular. Savaş sonrası dünya düzeninde söz sahibi olmak ve bu uluslararası teşkilatın kuruluşunda yer almak isteyen Türkiye, savaşın başından beri yürüttüğü tarafsızlık politikasını terk ederek Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti (23 Şubat 1945).

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- Türkiye savaşın sonucu belli olduktan sonra savaşa girmiştir.
- Türkiye Birleşmiş Milletlere üye olabilmek için savaş ilan etmiştir.
- Türkiye fiilen savaşa girmiştir.
- Türkiye tarafsızlık politikasını terk etmiştir.
- Türkiye resmen savaşa girmiştir.

16. II. Dünya Savaşı'nın son yılında 4-11 Şubat 1945'te ABD Başkanı Roosevelt, İngiltere Başbakanı Churchill ve SSCB lideri Stalin Kırım'ın Yalta limanında bir araya geldiler. Yalta Konferansı olarak adlandırılan buluşmada, savaş sonrası dünya düzeni ve Almanya mağlup edildikten sonra, bu ülkenin geleceği konusu görüşüldü. Yalta Konferansı'nda SSCB Lideri Stalin, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarına ilişkin Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin gözden geçirilmesini ve değiştirilmesini istedi. Ancak bu konunun daha sonra dışişleri bakanları tarafından görüşülmesine ve bu konulardan Türkiye'nin de haberdar edilmesine karar verildi. Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Rusya Boğazlar konusunda yeni isteklerde bulunmuştur.
- B) Savaş sonrası dünya düzeni konuşulmuştur.
- C) Savaş sonrası Almanya'nın geleceği konuşulmuştur.
- D) Ruslar Boğazlardan üs istemiştir.
- E) Konferansa İngiliz, Rus ve ABD liderleri katılmıştır.

17. Yalta Konferansında sonunda şu kararlar alındı:

- Almanya savaş sonrasında silahsızlandırılacak.
- Berlin'de Almanya'yı kontrol edecek bir kontrol komisyonu kurulacak.
- SSCB, Japonya'ya karşı savaşa girecek.
- Almanya, SSCB'ye savaş tazminatı ödeyecek.
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri veto hakkına sahip olacak ve Birleşmiş Milletler Hazırlık Konferansı ABD'nin San Francisco kentinde yapılacak.
- Birleşmiş Milletlere 1 Mart 1945'e kadar Almanya'ya savaş ilan eden ülkeler kurucu üye olabilecek.

Buna göre;

- I. SSCB Japonya ile savaş halindedir.
 - II. Birleşmiş Güvenlik Konseyinde daimî üyeler vardır.
 - III. Birleşmiş Milletlere kurucu üye olmak şarta bağlanmıştır.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Potsdam Konferansı (17 Temmuz-2 Ağustos 1945)

18. Almanya'nın teslim olmasından sonra 17 Temmuz-2 Ağustos 1945 tarihleri arasında Almanya'nın başkenti Berlin yakınlarında İngiltere Başbakanı Churchill, ABD'nin yeni başkanı Truman ve SSCB lideri Stalin Potsdam Konferansı'nda bir araya geldiler. Konferans, savaş sonrası yapılacak barış antlaşmalarının temel esaslarını belirlemek üzere toplandı. İngiltere Başbakanı Churchill konferans devam ederken ülkesindeki seçimi kaybettiği için yerini yeni başbakan Clement Attlee'ye (Kılement Atli) bıraktı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Savaş sona ermiştir.
- B) Savaş sonrası için zemin hazırlanmaktadır.
- C) Konferansa ABD hakim olmuştur.
- D) Almanya SSCB kontrolündedir.
- E) Berlin ikiye bölünmüştür.

19. Potsdam Konferansı'nda alınan başlıca kararlar şunlardır:

- Almanya ve Avusturya, dört işgal bölgesine ayrılarak ABD, İngiltere, Fransa ve SSCB yönetimine bırakılacak.
- Almanya'ya askerî ve ekonomik kısıtlama ve yükümlülükler getirilecek.
- Diğer ülkelerde bulunan Almanlar, Almanya'ya göç ettirilecek.
- Savaş suçluları tutuklanacak.
- İran'ın işgali son bulacak.

Buna göre;

I. Almanya müttefikler tarafından paylaşılmıştır.

II. Almanya bazı kısıtlamalarla karşılaşmıştır.

III. Savaş suçluları vardır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

20. Potsdam Konferansı'nda Müttefik Devletler arasında uzun süredir devam eden anlaşmazlıklar daha da belirginleşti. Bu anlaşmazlıklar giderek artacak ve dünyanın Doğu ve Batı Bloku olmak üzere iki nüfuz alanına ayrılmasına neden olacaktı.

Buna göre;

- I. İki ayrı blok oluşmuştur.
- II. Müttefik devletler arasında anlaşmazlıklar vardır.
- III. SSCB Doğu Blokunu kurmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. II. Dünya Savaşı'nın Siyasi, Toplumsal ve Ekonomik Sonuçları

1. II. Dünya Savaşı boyunca milyonlarca insan hava saldırıları, katliamlar, hastalıklar ve açlık gibi nedenlerle hayatını kaybetti. Uluslararası savaş hukuku yok sayılarak insan hakları ihlal edildi. Çok sayıda insan toplu sürgünlere zorlandı, toplama kamplarında yaşamaya gönderildi. Milyonlarca ev yıkıldı, şehir ve kasabalar tahrip oldu, insanlar yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kaldılar.

Buna göre;

- I. Milyonlarca insan hayatını kaybetmiştir.
- II. İnsanlar toplama kamplarında yaşamak zorunda kalmıştır.
- III. İnsan hakları ihlalleri yaşanmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Savaşın sonunda, savaş suçlarına ve insanlığa karşı işlenen suçlara bakmak üzere Nürnberg Mahkemesi kuruldu. Birleşmiş Milletler, 9 Aralık 1948’de “Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme”yi ve 10 Aralık 1948’de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’ni kabul etti. Almanya ve Avusturya Müttefik Devletlerin ortak kontrolü altına girerken Japonya ABD tarafından işgal edildi. Almanya, Doğu ve Batı olarak iki parçaya ayrıldı. İngiltere ve Fransa dünya siyasetindeki etkinliklerini yitirmeye başladı ve bu devletlerin sömürgeleri arasında bağımsızlık hareketleri hızlandı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş suçları için mahkeme oluşturulmuştur.
- B) Soykırım önlenmesi için çalışmalar yapılmıştır.
- C) ABD’de Uzak Doğu’da gücünü ve etkisini artırmıştır.
- D) Bağımsızlık hareketleri hızlanmıştır.
- E) Orta Doğu’daki manda yönetimleri sona ermiştir.

3. SSCB Avrupa’nın doğusuna hâkim olarak büyük bir güç hâline geldi. Doğu Avrupa ülkelerinde (Polonya, Romanya, Macaristan, Çekoslovakya, Bulgaristan, Yugoslavya, Arnavutluk) SSCB’nin etkisiyle komünist yönetimler kuruldu. ABD savaşa kadar sürdürdüğü dünya siyasetine karışmama anlayışını terk ederek dünya düzeninin diğer büyük gücü hâlini aldı. II. Dünya Savaşı sonunda ABD ve İngiltere’nin yayınladığı Atlantik Bildirisi çerçevesinde Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruldu ve Milletler Cemiyeti yetkilerini bu teşkilata devretti (19 Nisan 1946).

Buna göre;

- I. Avrupa’nın doğusu SSCB hakimiyetine girmiştir.
- II. Birleşmiş Milletler teşkilatı kurulmuştur.
- III. İki kutuplu dünya düzeni kurulmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. II. Dünya Savaşı'ndan sonra kalıcı bir barış düzeni kurulması hedeflenmesine rağmen birkaç yıl içinde gergin bir ortama girildi. Daha savaş devam ederken başlayan fikir ayrılıkları derinleşerek devletler arasında kutuplaşmalara yol açtı. II. Dünya Savaşı sonunda iki önemli güç hâline gelen ABD ve SSCB'nin önderliğinde farklı ideolojilere dayalı "Batı Bloku" ve "Doğu Bloku" ortaya çıktı. İki blok arasındaki gerginlikler nedeniyle "Soğuk Savaş" denilen döneme girildi. Yeniden silahlanma yarışı başladı ve özellikle nükleer silahların geliştirilmesine önem verildi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) SSCB Balkanların tamamını kontrol altına almıştır.
- B) İki kutuplu bir dünya düzeni oluşmuştur.
- C) SSCB Batı blokunu oluşturmuştur.
- D) Silahlanma yarışı sona erdi.
- E) Nükleer silahların sınırlandırılmasına çalışıldı.

5. Orta Doğu'daki Gelişmeler

5. II. Dünya Savaşı sonrasında Orta Doğu'daki en önemli gelişme İsrail Devleti'nin kurulmasıydı. İlk kongresini 1897'de düzenleyen Dünya Siyonist Örgütü tüm Yahudileri Filistin'de toplamayı hedefliyordu. Filistin'in Osmanlı topraklarında yer alması nedeniyle Dünya Siyonist Örgütü bu bölgeyi Yahudilere vermesi karşılığında Osmanlı Devleti'nin dış borçlarını ödemeyi Padişah II. Abdülhamit'e önerdi ancak padişahтан olumsuz yanıt aldı.

Buna göre;

- I. Orta Doğu'da yeni bir devlet kurulmuştur.
- II. İsrail Devleti'nin kuruluşunda İngiltere'nin rolü vardır.
- III. Yahudiler Osmanlı Devleti'nden toprak talebinde bulunmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. I. Dünya Savaşı'nın sonlarında Filistin'deki Osmanlı yönetiminin sona ermesi, Yahudi devletinin kurulmasının önündeki en önemli engeli kaldırdı. 2 Kasım 1917'de, İngiliz Dışişleri Bakanı Arthur James Balfour (Artur Ceyms Balfur), Siyonist önderlerden Walter Rothschild'e (Voltır Rotşilt) gönderdiği ve Balfour Deklarasyonu denilen mektubunda Yahudi halka Filistin'i yurt edinme konusundaki desteğini bildirdi. I. Dünya Savaşı'nın ardından Filistin'de kurulan İngiliz manda yönetimi Yahudi göçünün önünü açtı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İsrail Devleti'nin kuruluşunda İngiltere'nin rolü vardır.
- B) Filistin'de İngiliz manda yönetimi kurulmuştur.
- C) Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti Filistin'i kaybetmiştir.
- D) II. Dünya Savaşı öncesi İsrail Devleti kurulmuştur.
- E) İngiliz Manda yönetimi Filistin'e Yahudi göçünü artırmıştır.

7. Göçlerle birlikte Araplar ile Yahudiler arasında çatışmalar başladı. Bölgede kontrolünü yitirmeye başlayan İngiltere, konuyu Birleşmiş Milletlere götürdü. Birleşmiş Milletler Filistin'de iki ayrı devlet kurulması ve üç dinin kutsal saydığı Kudüs'ün Birleşmiş Milletler denetimine bırakılması kararı aldı. Kararın ardından İngiltere Nisan 1948'den itibaren Filistin'deki birliklerini geri çekmeye başladı. 14 Mayıs 1948'de Yahudiler İsrail Devleti'nin kurulduğunu ilan etti. İsrail Devleti'nin kurulmasıyla günümüze kadar devam eden Filistin sorunu başladı.

Buna göre;

- I. İngiltere Filistin'i boşaltmışlardır.
 - II. Filistin'de İsrail Devleti kurulmuştur.
 - III. Birleşmiş Milletler Kudüs'ü denetim altına almak istemiştir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa ve İngiltere Orta Doğu üzerindeki kontrollerini büyük ölçüde kaybetti. Fransa 1943'te Lübnan ve 1946'da Suriye'nin bağımsızlığını tanıdı. Soğuk Savaş Dönemi'nde Mısır, Suriye ve Irak gibi Orta Doğu ülkeleri SSCB'nin önderliğindeki Doğu Bloku ile daha yakın ilişkiler kurdu ve SSCB'nin siyasi, askerî ve ekonomik desteğini sağladı. 1945'te Mısır, Suriye, Lübnan, Ürdün, Irak, Suudi Arabistan ve Yemen'in katılımıyla Arap Birliği kuruldu. Mısır'ın önderliğini yaptığı birlik Arap milliyetçiliğinin güçlenmesini sağladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Orta Doğu'da bağımsız devletler yoktur.
- B) İngiltere Orta Doğu'da etkisini artırmıştır.
- C) Fransa Hatay'ı Türkiye'ye bırakmıştır.
- D) Orta Doğu'da Rusya'nın etkisi artmıştır.
- E) ABD Orta Doğu'yla ilgilenmeye başlamıştır.

9. Mısır'ı yöneten Cemal Abdülnasır SSCB'nin desteğiyle 1956'da Süveyş Kanalı'nı devletleştirdi. Böylece İngiltere'nin bölgedeki etkinliği büyük oranda son buldu. Bölgenin önemli güçlerinden biri olan İran, II. Dünya Savaşı'nda SSCB ve İngiltere tarafından işgal edilmişti. Savaş sonrasında bu iki devlet İran'dan çekildi ancak İran'ın petrol kaynakları üzerinde kontrollerini devam ettirmek istediler. 1951'de Başbakan olan Muhammed Musaddık ülke petrollerini millîleştirdi. Ancak Musaddık İngiltere ve ABD destekli bir darbe ile iktidardan uzaklaştırıldı.

Buna göre;

- I. Mısır SSCB'nin desteğini almıştır.
- II. Orta Doğu'da SSCB ve ABD karşı karşıya gelmiştir.
- III. İngiltere petrol kaynaklarını kontrol altında tutmak istemiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

HAZIRLAYAN: ARİF ÖZBEYLİ